

Inventarisatie van de parken in Oosterbeek en omgeving

In de eerste helft van april, eigenlijk iets te vroeg in het voorjaar, hebben we op mijn verzoek een inventarisatie van de bomen in diverse parken in de gemeente Renkum gedaan. Bij de jaarvergadering van de Dendrologische Vereniging in het Schip van Blaauw in Wageningen in januari van dit jaar deed ik hiervoor een oproep.

Ik schrijf een boek over Samuel Voorhoeve (1880-1948), een landschapsarchitect die onterecht wat in de vergetelheid is geraakt. Hij was een leerling van L.A. Springer en zij bleven hun leven lang collega's met dezelfde visie. Beiden werkten in de landschapsstijl. Toen Springer ouder werd, schoof hij regelmatig werk naar Voorhoeve door.

Voorhoeve ontwierp veel parken in Oosterbeek en omgeving. In al deze parken en landgoederen wil ik in mijn boek de bijzondere bomen, vooral aangeplant door Voorhoeve, beschrijven. Met de zeven dendrologen die zich aanmeldden, hebben we in vier dagen een globale inventarisatie gedaan, steeds in verschillend samengestelde groepjes. Het waren nuttige maar ook erg gezellige dagen. We hebben rondgelopen op de Oosterbeekse landgoederen Hartenstein, Bilderberg, Hemelse Berg, Pietersberg en Bato's Wijk. In Doorwerth keken we op landgoed Duno en landgoed Laag Wolfheze (het enige niet openbare landgoed). Bij Renkum liepen we over landgoed de Keijenberg.

De staat van onderhoud verschilt nogal. Landgoed Keijenberg, in beheer bij Staatsbosbeheer, heeft veel achterstallig onderhoud. De andere landgoederen, in beheer bij de gemeente Renkum en Gelders Landschap en Kastelen, zijn in prima staat van onderhoud.

In alle parken kwamen we bijzondere bomen tegen. Om er enkele te noemen:

- Vooral in Hartenstein, Pietersberg en Bato's Wijk staan oude (1880) en indrukwekkende Mammoetbomen (*Sequoiadendron giganteum*).
- Op de meeste landgoederen staan opvallend veel, ruim 100 jaar oude Rododendronstruiken. Veel zijn aangeplant door Voorhoeve.
- Op landgoed Duno en Jagerskamp liggen op de stuwwal eeuwenoude hakhoutbossen

Mammoetboom (*Sequoiadendron giganteum*) op de Pietersberg

Hans van Selm en Ronnie Nijboer meten de 200 jaar oude Beuk

van Winter- en Zomereik en Beuken. Veel van deze bomen zijn nog te zien. Het zijn grillig uitgegroeide stoven.

- Op landgoed Pietersberg staat een Beuk die in 1944 is doorboord door een granaat. In het grote gat een adventiefwortel. De wortel groeit in de boom en voedt zich met de boom zelf. De geschatte ouderdom van de boom is 200 jaar.
- Ook staan op de Pietersberg twee uitzonderlijk grote Oosterse platanen (*Platanus orientalis*). De ene staat onderaan het gras-

Adventiefwortel in het door een granaat veroorzaakte gat van een Beuk

veld. De andere naast het landhuis.

- In het park Bato's Wijk staat een prachtige Honingboom (*Styphnolobium japonicum*) uit 1910.
- In park Hartenstein staat naast de Mammoetbomen een vijfstammige (twee stammen zijn weg) Californische cipres (*Chamaecyparis lawsoniana* 'Intertexta'). Deze boom is in 1869 in Engeland ontstaan en dit zal waarschijnlijk één van de eerste aanplantingen in Nederland zijn.
- Ook in park Hartenstein staat naast het boerderijtje aan de Sandersweg een uiterst zeldzame *Rhododendron* 'Limbatum' met kleine witte bloemen. Langs de tuin staat een mooie oude beukenhaag.

Oosterse plataan (*Platanus orientalis*) aan de Utrechtseweg (tegenover de 'Oude Herberg')

De inventarisaties leverden mij veel bruikbare gegevens op voor mijn boek over Voorhoeve. De gegevens heb ik inmiddels verwerkt in de tekst. Zodra het boek verschijnt, komt hiervan een bericht in *Arbor Vitae*. Alle genoemde parken liggen op de rand van de stuwwal Arnhem-Doorwerth met prachtige uitzichten op de Rijnvallei. Zeer de moeite waard voor een wandeling!

De dendrologen die meewerkten waren Pieter Veldstra, Ronnie Nijboer, Theo Damen, Hans van Selm, Hans Janssen, Wilma Verburg en Jules Klees.